

24. juli 2015

UKA 2015/34

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 innersuussutigalugu apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartuni oqallisissiamik siunnersuut imaattoq saqqummiuppara:

Apeqquteqaat aallaavigalugu Kalaallit Nunaat suli mingunnerusoq Inatsisartuni oqallisissiatut siunnersuutigineqarpoq

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Anders Olsen, Siumut)

Nunatsinni erngup nukinga atorlugu nukissiorfiliortiternerit 1990-ikkut aallartinneranni aallartinneqarnerisa kingorna maanna illoqarfiit anginerit tamakkersimalerpagut erngup nukinga atorlugu nukissiuuteqalersimanerput. Tamanna inuiaqatigiittut tulluusimaarutissatta annertuut ilagaat, tassami ineriartortitsisimaneq taamaattoq inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut pitsaasumik siunissami kinguneqartussaasoq ilisimavarput. Soorunami aamma nunatut nukimmik minguitsumik atuinitta annertusiartornissaanik siunnersuut manna tunngaveqarmat siunnersuuteqartutut oqaatigerusunnarpoq.

Maannamut erngup nukinganik nukissiorfeqarnikkut pilersitsivigineqareersimasut tassaapput Nuuk, Sisimiut, Ilulissat, Tasiilaq, Qaqortoq kiisalu Narsaq. Isumagalu malillugu illoqarfiit mikiernerit immaqalu nunaqarfiit ilaat erngup nukinga atorlugu nukissiuutitigut ineriartortinneqarnissaat suliassatut tullinnguupput.

Aap, inuiaqatigiisugut erngup nukingata atorlugu nukissiornermi angusaqarsimaqaagut kisitsisillu kingulliit takusama uppernarsarpaat, innaallagissamik tunisassiornerput 70 %-ia sinnerlugu erngup nukinganik nukissiorfinneersoq. Tamanna ajunngilluinnarpoq, tamanna uniffigiinnarnagu ingerlaq-qittariqarpugut.

Suli periarfissarpassuaqartoqarpoq misilittarneqanngitsunik aammalu alakkartertariaqakkatsinnik. Nanortalimmi anorip nukissiuutit atorneqarsinnaava? Avannaani, soorlu Uummannami seqernup kaaviinnarnera iluaqutigisinnaavarput ? Nukissiuutit mingutsitsinngitsut suli allanut atorsinnaavagut. Tamatumani Nuummi bussit eqqarsaatigaakka, mingutsitsinngitsut aammalu bilit innaallagiamik tunngaveqarlutik ingerlaartut sumik nipeqannguaratik avataaniillu orsussaannik tikisitsisariaqarnata.

Ilulissat illoqarfittut minguitsutut aamma inerisarsinnaavagut Unesco sermilimmut centeria atorlugu aammalu bilit innaallagissamoortut sumi tamaani innaallagissamik orsersorsinnaasut pilersillugit?

Grønlandsbanki, Brugseni aamma illuutillit arlallit seqernup qinngornerinik atorluaanermikkut maligassiuupput, aqutissiuussillutillu.

Isumaqarpunga maani Inatsisartuni tigussaasumik ajunngitsumillu oqallisissasugut, aammalu ataatsimoorlutalu siunnerfeqarumaartugut qanoq iliorluta Kalallit Nunaat sulii minguinnerusooq pilersinniarlugu.

Neriuppunga una apeqquteqaat aallavigalugu oqallinneq partiinit tamanit Naalackersuisunillu tapersorneqarumaartoq, ilami, maani nunannguatsinni innuttaasut pisariaqartippaat avatangiisimik mingutitsinngitsunik nukimmik pilersorneqarnissamut arlariinnik periarfissaqarnissartik – aammalu akilerneqarsinnaasunik, tamakkumi siunissami nukissiuutitigut tunngavissaraavut, naalackersuinikkullu sulii assarput ataasiinnaavoq: ineriartornermi tapersersuilluta aqutissiuusseqataanissarput.

Inatsisartut oqaaseqaatissaattut siunnersuut:

”Inatsisartut Naalackersuisut kajumissaarpaat avatangiisit, aningaasaqarneq aammalu ataavartumik nukissiuuteqarsinnaaneq pillugit siunissamut unamminartumik inernilimmillu takorluukkamik suliaqaqqullugit, 2016-mi Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnissaanni saqqummiunneqartussamik.”